

EKONOMIJA (16) *Sb f*

oe- (12), e- (2), ae- (2); -k- (10), -c- (6); -mi- (11), -mii- (5).

e oraz oba o jasne, a pochylone.

sg *N* ekonomiją (1). ◊ *A* ekonomiją (2). ◊ *L* ekonomiję (1). ◊ *pl N* ekonomij(e) (5) [w tym: -ae (2), -ę (1)]. ◊ *G* ekonomiję (2); -ę (1), -(e)j (1). ◊ *A* ekonomije (3); -e (1), -(e) (2) [w tym: -ae (1)]. ◊ *L* ekonomijach (2).

Sł stp, Cn brak, Linde XVIII w., tym XIX w. w innym znaczeniu.

1. *Kompleks królewskich majątków ziemskich, także żupy solne itp., z których dochód był odprowadzany do skarbu królewskiego, dobra stołowe przeznaczone na potrzeby dworskie [oeconomia – gospodarstwo Mącz 260b; – gospodarstwo, szafarstwo Calep; gospodarstwo, rząd domowy – oeconomia Cn] (15) : PaprUp I3v; AEconomiae aby nad statut trzymane nie były tak postanawiamy. Starosta każdy to co do Starostwa należy trzymać ma y ztego Rndować [lege: rationem dawac] wedle Ordinacyei naszej y Postanowienia Pana Podskarbiego. a wszak że Dzierzawy, albo Dwory ktoreby kolwiek przedane były do Starostwa tedy to wolno dawać nam komu chcemy dla pożytku skarbowego, iedno nie Cudzoziemcom ale wedle Statutu ludziom znarodu szlacheckiego WX. L. ostrzegając tego, aby stoł nasz był słusznie opatrzony żeby tez in absentia nostra in Mag. Duc. Lith drugie dobra ktore są do stołu naszego naznaczone wyswobodzone były. [...] A dobra te są Grodno [...] Brzesc y Kobryn [...] Sawle. Mohylew Ołyka. ActReg 44, 44; Iednák powinni będziemy po śmierci terażnieyších possessorow/ zamek nález Derpt/ y infty który drugi ná oeekonomiie obrócić/ ktoré tylko Polakom y Litwie/ także alternatę/ iáko wysłzey opifano ieft/ dżierzęc poruczemy. SarnStat 1201, 358 [2 r.], 441, 1308; AEkonomie iáko w Litwie ták y w Polfcze niektore/ żeby na ftoł Krolá Iego Miło: bez fortelnego vmnieyżzania odłożone były VotSzl E2v.*

Połączenia, z przymiotnikiem od nazwy miejscowej (6): Wálzac to [szllchty] rzetz bela bronic owich oeconomiei Inflantkiei Grodzinckiei y Zamborckiei/ wálza rzetz bela odochodziech tich ta^m wiedziec. *PaprUp* K2; *ActReg* 154; *Item* Oekonomię Málborckie, Grodzieńckie, Sámborckie, y Rżady wielkie Krákowckie [...] Te wżytki rzeczy do wierności Królow fwych Polacy [...] powiérzaią *SarnStat* 106; O OEkonomiách Litewckich mówi *Conftit. SarnStat* 358, 106, 437.

2. *Organizacja, układ [oeconomia – rząd a porządne stawienie albo rozłożenie kazania, rzeczy albo czego takowego na pewne części Mącz 260b] [czego] (1) : OEKONOMIA SZLACHECKIEGO STANV. We 12. tytułch methodicé lie zámyka: á to dla pámięci Inádnieyżzey, y obiáfnienia lepszego: ktoré części zá sobą pociągáią té tytuły z ich włádnými Státuty. SarnStat 644.*

Synonim: 2. rząd, rozłożenie.